

AD magazine

ZATERDAG 21 & ZONDAG 22 SEPTEMBER 2019

Ronald Giphart
draagt zijn nieuwe
roman op aan
de vriendschap

Gitaargek
Naar de gitaarwinkel
met Ingmar Heytze

'Oei, ik groei!'
Hoe dat Nederlandse
boek een
wereldmerk werd

Gitaartoeerist in Dedemsvaart

Hoewel hij nooit de Ziggo Dome plat zal spelen, heeft dichter/columnist Ingmar Heytze een bijna ontembare voorliefde voor gitaren. In gitaarwinkel The Fellowship of Acoustics in Dedemsvaart vond hij de peperdure gitaar van zijn dromen. 'Dit instrument is zo goed dat ik er nieuwe gedichten in hoor.'

FOTOS ERIK SMITS

Als iemand me vraagt hoeveel gitaren ik heb, vind ik het pijnlijk om een eerlijk antwoord te geven: het zijn er tien. Elf als je mijn *lapsteel* op pootjes meerekent. Speel ik avond aan avond verzengende solo's in een band die de wereld over reist? Ben ik een veelgevraagde studiomuzikant die een breed palet aan verschillende geluiden in huis moet hebben? Ben ik een steenrijke connaisseur die een verzameling zeldzame instrumenten voor het nageslacht bewaart?

Niets van dat alles. Ik ben een blanke man van bijna vijftig jaar. Ik heb twee jonge dochtertjes, een tweedehands auto, een hypotheek en een echtgenote die van me houdt, maar me niet begrijpt: wat moet ik in godsnaam met elf gitaren? Wat is er zo uniek aan dat ik ze allemaal nodig heb? Waarom schuim ik gitaarburzen, muziekwinkels en het grote internet af op zoek naar nummer twaalf? Wanneer is het eindelijk genoeg?

Zoals veel gitaarhamsteraars was ik graag muzikant geweest. Alleen in mijn eigen straat wonen al vijf burens die beter spelen dan ik. Ik musicer op een niveau waarvan Chantal Janzen zou zeggen: 'Wat kan-ie dichten hé, die jongen.' Het zal nooit écht iets worden. En toch heb ik een onstilbaar verlangen naar gitaar spelen. Linkshandig – want ik speel ook nog eens 'verkeerd om'

– maar dat hield Jimi Hendrix, Dick Dale, Albert King en Kurt Cobain ook niet tegen.

De vraag blijft: waarom elf? Ik speel al zeker mijn halve leven, maar het overgrote deel van die tijd heb ik me prima gered met een akoestische en een elektrische gitaar. Pas toen ik vader werd, begon het aantal instrumenten snel uit te dijen. Een bevriende amateurpsychologe had haar mening al snel klaar: „Je probeert je brave huisvaderbestaan en het verlies van je jeugd te compenseren met het symbool van jeugd, rebellie en rock-'n-roll”, zei ze. „Gitaren dus. Midlifecrisis. Gaat wel weer een keer over. Over een paar jaar zet je de hele handel op Marktplaats 'wegens beëindiging hobby' en ga je motorrijden of zoiets.”

We schrijven 28 juni jongstleden. Ik heb de gezinsauto volgeladen met drie gitaren en een buizenversterker (die mooi in een kinderzitje past) en rijd naar de Veluwe om Johan Borger, goede vriend en muzikaal natuurtalent, op te halen. Hij is mijn steun en toeverlaat als het om gitaarzaken gaat, en wat voor dit verhaal belangrijk is: hij heeft onlangs ook de gitaar van zijn leven gekocht – precies dezelfde als waar ik op uit ben maar dan rechtshandig – een volledig zwarte Atkin L36. Het is een relatief klein instrument dat zich goed leent voor blues en tokkelen en minder voor het hard

akkoorden hengsten op een straathoek ter begeleiding van het ellendige nummer *What's Up* van 4 Non Blondes.

Allister Atkin is een gitaarbouwer uit Canterbury die zich heeft gespecialiseerd in het bouwen van legendarische akoestische gitaarmodellen uit de vorige eeuw, vooral van de merken Martin en Gibson. Het cruciale verschil is dat Atkins gitaren beter zijn dan wat deze merken tegenwoordig maken. Stelt u zich een vrij kleine, niet al te diepe gitaar voor, waarvan de klankkast doet denken aan Barbamama, maar dan iets breder en met een iets dikker, platter hoofd.

Johan stapt in en ik zet een cd van Gillian Welch op. Onze bestemming is The Fellowship of Acoustics in Dedemsvaart, de beste gitaarzaak van Nederland en waarschijnlijk van Europa. Dedemsvaart is een dorp van twaalfduizend zielen aan een kanaal dat ooit is aangelegd voor het vervoeren van turf. Vanuit Utrecht voelt het altijd wel een beetje of je op een lange, barre tocht gaat. Johan en ik hebben deze rit vaker gemaakt, en we zullen hem nog geregeld maken. The Fellowship is een winkel waarin zowel voor als achter de toonbank gitaarliefhebbers te vinden zijn. De zaak wordt gerund door de broodnuchtere familie Bults onder het motto '*Life's too short to play a shitty guitar*' – vrij vertaald: het leven

‘Het leven is te kort om op een rukgitaar te spelen’

is te kort om op een rukgitaar te spelen.

Bij The Fellowship komen mensen van allerlei slag: geroutineerde snarentijgers en brave huisvaders als ik, zingende schoolmeisjes, pensionado's en getrouwde stellen, waarvan de man ietwat nerveus is en de vrouw uitstraalt dat ze vooral mee is om erop toe te zien dat er niet nóg een gitaar in huis bij komt. Af en toe zie je in het voorbijgaan een overbekend gezicht en denk je: hé, was dat niet... En meestal is dat dan ook zo.

Het ontstaan van de winkel is een jongensboek op zich: Rudi Bults, medewerker in de verstandelijke gehandicaptenzorg, koopt begin jaren 90 honderd rododendrons waar prima handel in blijkt te zitten. Hij koopt en verkoopt een partij van duizend rododendrons, daarna vierduizend. De handel groeit uit tot een hoveniers- en tuinontwerpbedrijf, dat hij in 2001 verkoopt als hij het gedoe eromheen zat wordt. Het geld dat hij daaraan overhoudt geeft hem de tijd om een halfjaar na te denken wat hij wil: iets met beeldende kunst of toch iets met gitaren, twee van zijn oude liefdes? Rudi importeert vier vintage Martin-gitaren uit Amerika en verkoopt ze binnen een week. Het praat zich snel rond dat er ergens in het groen een man woont die de prachtigste gitaren op de kop tikt. Binnen korte tijd heeft hij tweehonderd instrumenten op voorraad en kan hij vakmensen als Daniël Lohues, Ilse de Lange en George Kooymans van Golden Earring tot zijn klanten rekenen. „Er ontstond een soort mythe”, vertelde Rudi ons bij een eerder bezoek. „Een beetje overdreven vond ik dat wel.”

In 2004 besluit hij dat de zaak toch maar een naam moet hebben en The Fellowship of Acoustics is geboren. In 2005 treedt Rudi's schoonzus in dienst voor de boekhouding, en langzaam komen er kinderen (onder wie zoon Coen en dochter

Met vriend en mede-gitaarhamsteraar Johan Borger in The Fellowship of Acoustics. Linksonder: in de kluis ligt een gitaar van Elvis. Rechts: de werkplaats.

Laura) en vrienden in de zaak werken.

Inmiddels is het een familiebedrijf, een grote winkel met een reparatie-afdeling. Stel je een prachtige, grote, witte villa uit de negentiende eeuw voor, die ergens in de jaren 70 een uitbouw kreeg. De akoestische gitaren hangen overwegend in de villa, de elektrische afdeling is beneden. Vooral de statige, lichte, hoge kamers die van boven tot onder vol hangen met oude en nieuwe gitaren, banjo's, mandolines enzovoorts, is een walhalla. Als er na dit leven een hemel is voor gitaar liefhebbers, moet hij er wel ongeveer zo uitzien. Ik ken geen gitaarwinkel waar zoveel bijzondere instrumenten bij elkaar hangen, laat staan dat je ze gewoon van de muur mag pakken en proberen. Soms rijden Johan en ik erheen omdat we echt iets willen kopen, vaker gaan we vooral voor de kick om instrumenten te kunnen bespelen die nergens anders te vinden zijn. In alle gevallen rijden we onszelf binnen een halve dag het gitaarparadijs in.

Zoals onze kinderen af en toe naar de Efteling mogen, zo mogen wij af en toe naar Dedemsvaart. Wij speelden op vederlichte, totaal uitgedroogde parlor-gitaartjes van meer dan honderd jaar oud, op banjo's, mandolines en ukeles. We speelden op afgeleefde elektrische gitaren uit de jaren 60 en op hun replica's uit deze eeuw, vol vakkundig nagemaakte butsen en krassen. We sleepten er gitaren weg. We brachten er gitaren heen. We hebben er gitaren laten hangen waarvan we nog altijd spijt hebben dat we ze niet konden kopen.

Bij de rit naar Dedemsvaart horen ook de beraadslagingen over de deal die we hopen te sluiten. „Wat heb je allemaal bij je?” vraagt Johan. „Een kleine akoestische gitaar van Gibson, die lapsteel uit de jaren 70, een Fender Champ-buizenverstekertje en mijn ouwe Taylor”, zeg ik. We nemen alle mogelijke inruilcombinaties door. „Heb je ook nog geld bij je?” vraagt Johan. „Nou,

Monica's dochters willen heel erg graag een huisdier. De opluchting over de niet aangeschafte kat is echter van korte duur.

Cavia-collega

als het niet echt hoeft...”, zeg ik. We komen tot de voorlopige conclusie dat het wel moet kunnen, als ze maar niet te veel voorraad hebben, want dan willen ze zeker geen drie à vier instrumenten inruilen op een gitaar.

Johan en ik hebben samen precies genoeg handen om al het inruilmateriaal uit de kinderzitjes te wurmen en ermee naar binnen te lopen. Meestal drinken we eerst een kop koffie en praten even bij met de familie Bults, maar nu kan ik niet wachten. Mijn, of beter gezegd, nog-niet-mijn Atkin ligt klaar in zijn koffer. Op het prijskaartje staat 3499 euro en de enige reden dat ik daar geen hartverzakking van krijg, is dat ik dat vooraf al wist. De koffer gaat open en daar ligt hij dof te glanzen. Zoals met elk verlangen dat opeens vervuld voor je ligt, is er, naast de verrukking, meteen een ander gevoel: is dit het nou? Waar ben ik mee bezig? Ben ik het wel waard?

Dan pak ik de gitaar uit de koffer, speel een G-akkoord en de calvinist in mij is op slag ontwapend: dit is niets minder dan het linkshandige broertje van de gitaar van Johan, en ik heb er geen enkele moeite mee om alles wat ik bij me heb ervoor in te ruilen, want beter dan dit wordt het niet. Het lukt nog ook de deal rond te krijgen zoals ik hoopte. Ja, het is een totaal onverantwoorde aanschaf voor een matige amateur als ik, maar dit instrument is zo goed dat ik het altijd om me heen zal willen hebben. Zo goed dat ik er nieuwe gedichten in hoor. Zo goed, zeg ik tegen mezelf – als ik nog even kijk naar de spullen die ik achterlaat en groen geef op het pin-apparaat – dat ik klaar ben om aan boord te gaan. Want als ik een gitaartoeërist ben, dan is deze gitaar mijn wereldreis.

Mijn Atkin is de afgelopen tien weken alleen maar mooier gaan klinken. Het geluid is perfect uitgebalanceerd. Het instrument is vederlicht om op te pakken, ontzettend mooi gebouwd en prachtig om te zien. De lak oogt verweerd, met een beginnend craquelé, alsof hij al een leven achter de rug heeft. Maar er zitten ook weer stukken hout in waaraan je kunt zien dat het een vers gebouwd instrument moet zijn. Alles bij elkaar is het een gitaar die eigenlijk niet kan bestaan in dit universum. Toch heb ik hem in mijn handen, ik zit al uren te spelen en ik kan hem maar niet neerleggen om nu eindelijk dit stuk te schrijven. Ik oefen de 32-20 Blues van Robert Johnson – een nummer dat eenvoudig klinkt, maar het niet is, en eigenlijk is het te moeilijk voor me – en neem de eerste slok van een vroeg glas rode wijn. Wie er ook ongelukkig is, ik niet. ■

De roep om een huisdier klonk zo luid, ik kon de druk niet langer weerstaan. Dus beloofde ik de meisjes een kat. Ik houd van katten, alleen heb ik een wat traumatische ervaring met een piesende logeerpoes. Omdat ik wilde horen dat deze huisplasser een uitzondering was, bevroeg ik alle kateigenaren die ik ken over hun huisgenoot.

Nee hoor, buiten de bak werd niet gepiest, was het terugkerende antwoord. Die ene keer daargelaten, of misschien waren het wel twee of drie keer. Tegen de gordijnen, op de schone was, in de bank. Een katminnende buurvrouw biechtte op dat ze een bureau opnieuw had moeten verven omdat haar poes er tegenaan had gesprietst. Ze kreeg de lucht er niet uit.

Dus werden het cavia's. De meisjes maakten van de switch geen halszaak – halleluja – als er maar iets aribaars aan onze familie zou worden toegevoegd.

Ook een aanslag op je huis trouwens, cavia's. In ruimte dan. De caviaflat is een meter breed en heeft twee verdiepingen. De beestjes mogen niet op de tocht staan, dus huizen ze naast de bank in de toch al krappe televisiekamer, met een maandvoorraad hooi en zaagsel in de vensterbank. Het ruikt er nu naar kinderboerderij. Maar hé, alles beter dan zure pies.

Na de aankoop blijkt een van mijn collega's een cavia-expert te zijn. Tijdens de lunch wijst hij

mij fijntjes op grove beginnersfouten. Gekocht bij de dierenwinkel: dat zijn doorgefokte Roemeense exemplaren met ziektes. Leuk, een trappetje in de flat, maar zo atletisch zijn cavia's niet; je moet er leuning(en!) langs maken. En twee mannetjes van een paar maanden oud samen in een hok stoppen: die beginnen een machtsstrijd die kan eindigen in de dood.

Ik moet toegeven dat het deze eerste dagen inderdaad niet echt lekker loopt met de gezinsuitbreiding. De twee haarballen lijken elkaar niet te verdragen en ze willen ook niet worden geaaid. „Mijn cavia houdt niet van mij”, jammert Jongste Dochter.

Misschien moet er een boedelscheiding plaatsvinden; de bovenwoning voor de een, de benedenwoning voor de ander? Nee, nee, vetoot de cavia-collega. Het zijn groepsdieren, die mag je niet alleen laten leven. En oh ja, hij zit om de drie weken bij de dierenarts met die bees-ten, had hij dat al verteld?

Ze worden acht jaar oud. Gemiddeld.

Monica Beek (42) is journalist. Ze woont samen met haar dochters van 11 en 8 en heeft een vriend.